

здібностей керівника вирішувати конфліктні ситуації. Аналіз досвіду управління в кризовій ситуації російських керівників показує, що вихід з подібних ситуацій є для них складним завданням. При цьому необхідно зазначити, що за деякими оцінками у керівників йде до 20% робочого часу на вирішення конфліктних питань.

Література

1. Державна політика: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К.: НАДУ, 2014. – С. 307.

2. Бодун Т. І. Конфлікти в державно-управлінських відносинах України: технології попередження та розв'язання: автореф. дис. ... канд. наук з держ. управління / Т. І. Бодун. – Київ, 2013. – С. 4.

3. Кравчук І. В. Теоретико-методологічні засади оцінювання державної політики в Україні: автореф. дис. ... д-ра наук з держ. управління / І. В. Кравчук. – Київ, 2015. – С. 7.

УДК 346.7:368(477)

Шапенко Л. О., асистент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДОКТРИНАЛЬНА ОСНОВА РЕФОРМУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Страхування в Україні, як і в більшості країнах світу, визнане стратегічним сектором економіки, що зумовлює досить жорстке адміністративно-правове регулювання даного виду діяльності та водночас значну державну підтримку. Здійснення ефективного адміністративно-правового регулювання страхової діяльності сприяє вдосконаленню правовідносин щодо захисту майнових інтересів страхувальників та активізації інвестиційної діяльності страховиків, спрямованої на відтворення фінансово-економічних процесів. Проте, незважаючи на рішучі кроки нашої держави, спрямовані на реалізацію євроінтеграційної політики, публічна адміністрація ще й досі не відповідає розробленим міжнародними та європейськими регіональними організаціями принципам та стандартам належного урядування, оскільки її діяльність залишається неефективною, внутрішньо суперечливою, закритою від громадськості та досить зарегульованою, орієнтованою на задоволення потреб держави, а не на забезпечення суспільних інтересів. Тож, можна відзначити, що зростання України як правової, соціальної держави неможливе без подальшої проєвропейської трансформації органів публічної влади на основі побудови нової адміністративно-правової доктрини.

Для формування сучасної правової доктрини важливим є налагодження ринкових механізмів регулювання страхових правовідносин. Адже, в умовах здійснення адміністративної реформи в Україні неодноразово піднімалися питання створення єдиного регулятора фінансового ринку шляхом консолідації функцій з регулювання та нагляду ринків фінансових послуг з метою впровадження регуляторної моделі, що відповідає б стандартам і принципам Європейського Союзу (далі – ЄС), задовольняла вимоги ринку, сприяла покращенню умов ведення бізнесу, а відповідно й посиленню відповідальності суб'єктів ринку.

Вирішальним поштовхом до активних дій влади у цьому напрямку стало введення єдиного фінансового регулювання у Європейському союзі, що було започатковане в кінці 2009 року, коли міністрами фінансів ЄС була узгоджена структура органів банківського, фінансового і страхового нагляду: Європейська система фінансового [1].

Результатом довготривалої роботи законодавця стала розробка Стратегії реформування державного регулювання ринків небанківських фінансових послуг на 2015-2020 роки та двох законопроектів щодо консолідації функцій з регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг, положення яких, зокрема, регламентують передачу функцій Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг іншим двом регуляторам фінансового ринку (далі – Нацкомфінпослуг) – Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку та Національному банку України [2; 3]. Суттєвим є те, що дані проекти законодавчих актів отримали схвалення фахівців Національної ради реформ, підтримані профільними комітетами (з фінансової політики, банківської діяльності та з питань податкової та митної політики), а також визначені Президентом України як невідкладні [1]. Тож можливо досить скоро Нацкомфінпослуг, однією з функцій якої на сьогодні є регулювання страхового ринку, припинить своє існування. Проте перш ніж це відбудеться, необхідним є узгодження та приведення у відповідність законодавчу та нормативну бази.

Говорячи про здійснювану реформу, неможливо залишити поза увагою висновки зроблені О. В. Корватом, який, розділяючи думки більшості науковців, віддає перевагу моделі мегарегулятора фінансового ринку, але разом з тим наголошує на доцільності виокремлення органів, відділів чи департаментів нагляду за окремими сегментами ринку фінансових послуг, зокрема, за страховим ринком [4]. Оскільки таким чином забезпечуватиметься дієвий механізм регулювання та нагляду, заснований на організації та координації дій між підрозділами.

Увага законодавця спрямована на виконання положень Угоди про асоціацію України та ЄС, підписана 7 червня 2014 року, яке передбачає внесення змін до законодавства відповідно до міжнародних стандартів та принципів здійснення адміністративно-правового регулювання

страхуванням з метою забезпечення належного захисту майнових інтересів фізичних та юридичних осіб. Отже, на сьогодні перед законодавчою владою України постає дуже складне і важливе завдання, виконання якого забезпечить ефективне регулювання страховим ринком як важливого сектора вітчизняного фінансового ринку. Це має бути виважена робота, що базується на положеннях адміністративно-правової доктрини та доктрини розвитку страхового ринку, врахуванні міжнародно-правових стандартів у сфері страхування, яка спрямовується на прийняття такого законодавства, яке максимально забезпечить конституційне право людини на захист. При цьому важливо розуміти, що сучасна проблема адміністративно-правового регулювання правовідносин у сфері страхування в Україні пов'язана не лише з неузгодженістю між собою певних законодавчих актів, не у прогалинах чи відсутності спеціального законодавства, хоча це все також має суттєве значення. Проблема адміністративно-правового регулювання страхування полягає в тому, що правовідносини в означеній сфері складаються не лише з охоронних правовідносин. Тому важливим є формування ідеї не на необхідності забороняти, обмежувати та контролювати, а на ідеях стимулювання, розвитку, обрання ефективної системи фінансування, а також на засадах державно-приватного партнерства формування принципово нових засад державного впливу на функціонування страхового захисту учасників страхових відносин, зокрема шляхом консультування в процесі підготовки нових законопроектів. Саме такі позиції можуть стати підґрунтям для подолання тотальних заборон та зняття адміністративних бар'єрів.

Перешкодами на шляху побудови нової системи адміністративно-правового регулювання страхової сфери є, передусім, не створення нових законодавчих актів, а невідповідність самого суспільства до сприйняття такого законодавства, тобто удосконалення нормативно-правових актів є лише однією з передумов формування державної політики розвитку вітчизняного страхового ринку та забезпечення інтересів страховиків та страхувальників, а отже і створення належного рівня розвитку демократичного суспільства.

У сучасних умовах значну роль відіграє популяризація наукових знань, донесення до кожного споживача страхових послуг інформації щодо конкретних змін на законодавчому рівні, спрямованих на побудову приватно-публічних відносин у забезпеченні страхового захисту кожного суб'єкта підприємницької діяльності.

Як висновок варто зазначити, що адміністративно-правова доктрина повинна бути підґрунтям реформування системи публічної адміністрації, діяльність якої заснована на соціально-економічних та політичних викликах часу та включає надання якісних публічних послуг на рівні, відповідному європейським стандартам, з оптимальним використанням

бюджетних коштів. А правова доктрина розвитку страхового ринку України має бути реалізована у праві шляхом побудови ієрархічної системи законодавства, що включає як головні принципи, напрями розвитку, відображені в законодавстві, так і конкретні нормативні акти, прийняті на розвиток даних принципів, та підзаконні нормативні акти, що регламентують різного роду процедуру у сфері страхування.

Література

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг: Проект Закону України від 20.07.2015 № 2413а. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56124.

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг Проект Закону від 20.07.2015 № 2414а. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56125.

3. Демчак Р. Парламент має підтримати консолідацію функцій з регулювання та нагляду за ринками фін послуг / Р. Демчак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://blogs.lb.ua/ruslan_demchak/319753_parlament_maie_pidtrimati.html (дата звернення 24.01.2016).

4. Корват О. В. Концептуалізація державного регулювання ринку страхових послуг / О. В. Корват // Ефективна економіка. – 2015. – № 9. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4310> (дата звернення 24.01.2016).